

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 286/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., P., zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 98/95 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júna 2010 doručená sťažnosť J. K., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 98/95.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na základe návrhu na vyhlásenie konkurzu podaného 5. apríla 1995 úpadcom P. v likvidácii (ďalej len „úpadca“), krajský súd uznesením sp. zn. 51-24 K 98/95 zo 4. februára 1997 vyhlásil na majetok úpadcu konkurz. Uznesenie o vyhlásení konkurzu nadobudlo právoplatnosť 27. februára 1997.

V ďalšej časti sťažnosti sa sťažovateľ venoval prehľadu úkonov, ktoré v danej veci vykonal krajský súd. V tejto súvislosti uviedol, že 21. júna 1999 a 2. decembra 1999 sa uskutočnilo prieskumné pojednávanie a 2. decembra 2002 „súd vydal opatrenia, ktorými uložil správcovi, aby predložil súpis konkurznej podstaty, vypočul správcu a vydal opatrenia na speňaženie majetku, ako aj súhlas so speňažovaním majetku“. Podľa vyjadrenia sťažovateľa ďalšie prieskumné pojednávanie určil krajský súd na 19. december 2005 a 2. október 2006. Uznesením z 2. mája 2007 krajský súd zvolal schôdzu konkurzných veriteľov, ktorá sa uskutočnila 28. mája 2007.

Sťažovateľ špecifikoval aj ďalšie úkony krajského súdu v danej veci, pričom uviedol, že 2. októbra 2008 krajský súd opatrením uložil správcovi konkurznej podstaty (ďalej len „správca“) „povinnosť do 30 dní predložiť priebežnú správu o výsledku konania, stave finančných prostriedkov, vyčíslit' predbežné trovy konkurzu a určiť časový horizont na predloženie konečnej správy“. Podľa vyjadrenia sťažovateľa krajský súd urgoval u správcu predloženie tejto správy, ktorú správca napokon predložil 2. marca 2009.

Prejavom sťažovateľovej nespokojnosti s postupom krajského súdu bolo podanie sťažnosti na prietahy v konaní, ktorú 27. marca 2009 adresoval predsedovi tamojšieho súdu. Na sťažnosť sťažovateľa reagoval predseda krajského súdu podaním z 24. apríla 2009, v ktorom sťažovateľovi oznámil, že sťažnosť považuje za dôvodnú, ale zároveň dodal, „že prietahy v konaní boli spôsobené veľkým nápadom vecí.“

Podľa vyjadrenia sťažovateľa po podaní sťažnosti krajský súd „pod hrozbou pokuty“ uložil správcovi predložiť konečnú správu, prípadne oznámiť stav speňažovania majetku. V auguste 2009 krajský súd žiadal správcu o podanie správy k žiadosti oddeleného veriteľa o výplatu a vyčíslenie jeho pohľadávky, ktorú správca podal v septembri 2009. Dňa

10. decembra 2009 krajský súd opatrením uložil správcovi povinnosť predložiť „*konečnú správu, stav finančných prostriedkov a vyčíslit' trovy*“.

Sťažovateľ uviedol, že 13. januára 2010 správca požiadal krajský súd o predĺženie lehoty na podanie konečnej správy, čomu krajský súd vyhovel, a následne 2. februára 2010 správca predložil krajskému súdu návrh konečnej správy, ktorý bol vyvesený na úradnej tabuli tamojšieho súdu 12. marca 2010.

Dňa 16. februára 2010 sa konalo predbežné prerokovanie konečnej správy a 15. februára 2010 správca požiadal o súhlas s predajom majetku. Krajský súd súhlasil s predajom majetku úpadcu 24. februára 2010 a 3. marca 2010 správca doručil krajskému súdu konečnú správu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa uznesením z 12. apríla 2010 nariadil krajský súd pojednávanie o konečnej správe na 4. máj 2010 a opatrením z 22. apríla 2010 ešte správcovi uložil „*povinnosť predložiť súdu aktuálny stav finančných prostriedkov úpadcu so špecifikáciou, aká suma bola získaná speňazením a predložiť výpisy z peňažných ústavov*“.

Sťažovateľ uviedol, že 4. mája 2010 krajský súd uznesením schválil konečnú správu o speňazení majetku.

Sťažovateľ sa domnieva, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 98/95 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože krajský súd v priebehu vyše 15 rokov od podania návrhu úpadcu na vyhlásenie konkurzu (5. apríla 1995) „*nebol schopný vydať rozhodnutie vo veci*“. V tejto súvislosti sťažovateľ vyslovil názor: „*Nie je dôležité, že súd počas uvedenej doby aj vykonával určité úkony, pretože dôležitým je, že vo veci – meritórne, do dnešného dňa nerozhodol. ... Súd nevykonal potrebné opatrenia na urýchlené skončenie veci ani po tom, čo som 27. 3. 2009 podal predsedovi Krajského súdu sťažnosť na priet'ahy. Mnou podaná sťažnosť na priet'ahy v konaní bola zjavne bez výsledku a ani jej podaním sa mi nepodarilo dosiahnuť účinnú ochranu môjho ústavného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov.*“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 98/95 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, krajskému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie v sume 4 979 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 018,91 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetnom je namiatané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 98/95.

V zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd v rámci svojej judikatúry (napr. IV. ÚS 176/07, I. ÚS 373/09) vyslovil, že základným cieľom a účelom konkurzu (konkurzného konania) nie je dosiahnutie uspokojenia iba nároku jedného z veriteľov, ale pomerné uspokojenie všetkých veriteľov. Na túto skutočnosť musí prihliadať ústavný súd vtedy, ak rozhoduje o sťažnosti jedného z veriteľov, ktorý namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aj keď je nepochybné, že ústava priznáva právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov každému z veriteľov aj v konkurznom konaní, a to od okamihu, keď sa prihlásením svojej pohľadávky stal účastníkom tohto konania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že postup konkurzného súdu, resp. správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní nemožno posudzovať rovnako rigorózne, ako je to v prípade, keď sa ochrana podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uplatňuje výlučne vo veci účastníka konania, t. j. len v „jeho veci, resp. jeho záležitosti“.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ je jedným z veriteľov v konkurznom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 51-24 K 98/95, kde k vyhláseniu konkurzu došlo uznesením zo 4. februára 1997.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ nebol spokojný s postupom krajského súdu, 27. marca 2009 podal predsedovi tohto súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

Predseda krajského súdu mu v súlade s § 65 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) v podaní z 24. apríla 2009 oznámil, že jeho sťažnosť je dôvodná, ale zároveň dodal, že prietahy v postupe krajského súdu boli spôsobené vysokým nápadom vecí.

Ako vyplýva aj z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu, krajský súd po podaní sťažnosti na prietahy v konaní uložil správcovi povinnosť predložiť konečnú správu o speňažovaní majetku. Zároveň ho poučil o možnosti uloženia poriadkovej pokuty v prípade nesplnenia povinnosti. Okrem toho krajský súd ešte v auguste 2009 žiadal správcu o podanie správy o žiadosti oddeleného veriteľa o výplatu a vyčíslenie jeho pohľadávky, ktorú správca podal v septembri 2009. V decembri 2009 krajský súd opatrením uložil správcovi povinnosť predložiť konečnú správu, ktorej návrh bol predložený 2. februára 2010. Krajský súd konečnú správu o speňažení majetku schválil uznesením zo 4. mája 2010 a po podaní odvolania proti tomuto uzneseniu predložil 25. mája 2010 spis na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje v prípadoch podaných sťažností namietajúcich prietahy v súdnom konaní preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch. V tejto súvislosti už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ by zároveň po podaní sťažnosti na prietahy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch mal poskytnúť príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažovateľom podanú sťažnosť na prietahy podľa § 62 zákona o súdoch možno v okolnostiach tohto prípadu považovať za účinný prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy. Z ďalšieho postupu krajského súdu po podaní sťažnosti na prietahy z 27. marca 2009 totiž vyplýva, že konkurzný súd uložil správcovi povinnosť predložiť konečnú správu o speňažení majetku, k čomu napokon došlo a krajský súd ju uznesením zo 4. mája 2010 schválil. V súčasnej dobe sa spis krajského súdu od 25. mája 2010 nachádza na najvyššom súde pre účely rozhodnutia o odvolaní proti uzneseniu krajského súdu o schválení konečnej správy o speňažení majetku.

Ústavný súd sa v zmysle uvedeného na rozdiel od sťažovateľa domnieva, že krajský súd na predmetnú sťažnosť na prietahy v konaní reagoval adekvátnym spôsobom, keď po vykonaní potrebných s vecou súvisiacich úkonov došlo k schváleniu konečnej správy. V tejto súvislosti ústavný súd dáva do pozornosti svoju judikatúru (napr. II. ÚS 395/08, obdobne I. ÚS 13/00, III. ÚS 199/02), v zmysle ktorej nie je úlohou ústavného súdu stanovovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Podľa ústavného súdu sťažovateľ aktívnou realizáciou ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. ústavy v podobe podanej sťažnosti na prietahy v konaní dosiahol odstránenie nepriaznivého stavu zapríčineného dovtedajším postupom krajského súdu. Krajský súd zabezpečil po podaní sťažnosti sťažovateľa ďalší priebeh uvedeného konania, čo podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach prípadu znamená, že sťažnosť sťažovateľa z tohto dôvodu nie je opodstatnená (obdobne I. ÚS 373/09).

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že od vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu (4. februára 1997) do schválenia konečnej správy o speňažení majetku (4. mája 2010) ubehlo viac ako 13 rokov, čo je neprimeraná doba. Na druhej strane je však potrebné si uvedomiť, že konkurzné konanie ako súčasť civilného procesu predstavuje samostatný druh konania odlišný od bežných sporových vecí, pri ktorých včasný výsledok konania závisí od postupu všeobecného súdu a od správania účastníkov konania, ktorých počet v drivej

väčšine prípadov nie je vysoký. Naopak, v prípade konkurzného konania ide o pomerné uspokojenie pohľadávok väčšieho počtu veriteľov z majetku úpadcu, kde okrem najdôležitejšieho subjektu konkurzného konania – všeobecného súdu, vystupuje aj ďalší subjekt, ktorým je správca konkurznej podstaty s konkrétnymi právomocami a nemalou zodpovednosťou. Z tohto dôvodu preto nemožno dlhodobý priebeh konkurzného konania hodnotiť z toho istého pohľadu ako bežné súdne spory a ani zdĺhavosť konania pričítať bez výhrad na účet konkurzného súdu.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa z nej vyplývajúcimi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010